

Vraag naar Groene Diensten

Kennisvraag

Coöperatie Stadeland merkt dat actief inspelen op de vraag naar groene diensten uit de stad een grote markt kan opleveren, maar ervaart ook dat dat vaak ad hoc plaatsvindt. Samen met meerdere agrarische ondernemers uit het gebied zou effectiever zijn. Veel ondernemers hebben zelf flink geïnvesteerd in verbrede diensten. Het is voor hen echter moeilijk om zelfstandig de samenwerking en professionalisering van de diensten te ontwikkelen. Gezamenlijk kunnen de ondernemers wel in belangrijke mate bijdragen aan het leveren van groene diensten. Het ontbreekt in het gebied echter aan een gemeenschappelijk raamwerk of concept.

Doel

Faciliteren van het interactieproces met materie- en procesdeskundigheid uit onderzoek, zodat ondernemers beter kunnen inspelen op de vraag naar groene diensten vanuit de stad. Centraal staat de relatie tussen burgers, consumenten en de gezamenlijke ondernemers. Door in te spelen op de geconstateerde vraag naar arrangementen en gekoppelde diensten en producten kunnen de ondernemers in het gebied zich positioneren als aanbieders van groene diensten.

Aanpak

De individuele ondernemer én gezamenlijk optreden staan centraal. De ondernemer onderzoekt wat hij zelf wil en kan door:

- eigen ondernemersplan maken van zijn verbrede dienst en presenteren in de groep;
- eigen consument interviewen en presenteren in de groep;
- eigen arrangement zakelijk en financiële onderbouwen;
- persoonlijk gesprek met projectbegeleiders over onderbouwing en ambitie;
- vraag beantwoorden of samenwerking met de stad meerwaarde heeft voor de ondernemer.

Hoe werkt gezamenlijk optreden jegens de stad? Hebben gezamenlijke arrangementen een meerwaarde? Wil en kan ik er zelf in deze groep mee verder gaan?

76

- zelf ontwikkelen en toetsen aan externe deskundigen van gezamenlijke arrangementen;

- op verschillende wijze uitzetten van de arrangementen en met de groepen ermee gaan werken;
- generen van een structuur waardoor een groep ondernemers de energie krijgt om het proces zelf verder te continueren.

Resultaat

De ondernemer staat centraal: 16 deelnemers, 12 bedrijven en een burger hebben een eigen ondernemersplan opgesteld en aangescherpt. Inzichten veranderden door de interactie met collega's en de consumenten. Alle deelnemers interviewden voor het eerst consumenten om te onderzoeken hoe zij op hun wensen in kunnen spelen met verbrede en groene diensten. Ook onderzochten zij de werkelijke kostprijs van de eigen verbrede activiteit. Er ontstond vertrouwen en de wil om samen te werken.

Gezamenlijk optreden jegens de stad staat centraal: Voorjaar 2006 is er gestart met de oude groep van 14 deelnemers en 3 nieuwe bedrijven. De introductie van die bedrijven ondermijnde het vertrouwen en vertraagde het proces. De groep ontwikkelde tien gezamenlijke arrangementen (www.boerderijarrangementen.nl). De drie beste zijn op zoeksites uitgezet om het effect te meten en de deelnemers hebben deze ook zelf uitgezet. Het bleek niet gemakkelijk om in groepsbelang te denken. De wisselwerking in de groep moest nog worden ontwikkeld. De deelnemers leerden wat er allemaal bij komt kijken om gezamenlijk arrangementen aan te bieden. Zij hebben onderling uitgesproken verder te willen met deelnemers die er zelf ook energie in willen steken en stelden een tijdelijke coördinator aan om het proces buiten dit project om te coördineren. Samenvattend:

- ondernemers hebben hun strategie aangescherpt en nieuwe competenties opgedaan;
- samenwerking in het gebied is toegenomen tussen ondernemers en ten opzichte van marktpartijen;
- nieuwe producten en product-marktcombinaties zijn ontwikkeld en in de markt gezet;
- de procesaanpak is uitgevoerd, aangescherpt en ter beschikking gesteld van andere regio's;
- er is geleerd van het groepsproces (sociale interactie, collectieve ambities versus individuele ambities en de marktrijpheid van de verbrede landbouw op collectieve regionale schaal).

Beleidsaanbevelingen

- Relatie gebiedsgerichtbeleid en ondernemerschap: Gebiedsprogramma's op zowel natuur, agrarisch als sociaal-economisch gebied, liggen qua toepasbaarheid veel te ver weg van de ondernemers.
- Ondernemerscollectieven en de trekkers daarin spelen een zeer belangrijke rol bij de ontwikkeling van ondernemerschap in het gebied. Richt daar middelen op ter aanvulling danwel vervanging van inventariserende en actieve onderzoekstrajecten. Benut hen ook volwaardig bij het gebiedsproces en de bijbehorende kennisvraagstukken.

De betrokken ondernemers bouwen voort op het project en zoeken nieuwe verbrede ondernemers. De betrokken organisaties Ark & Eemland, Vallei & Boerderij bekijken of samenwerking op dit gebied een meerwaarde heeft voor een verdere professionalisering. LNV en provincie gaan de wijze van gebiedsgerichte aanpak in meerdere gebiedstrajecten gebruiken.

Producten

Cursusmap met gehanteerde werkwijze, handleiding ISM-methode, getoonde presentaties, voorbeeld-bedrijfsplannen en rekenmodel arrangementen doorrekening.

Handboek Agrarische Arrangement Adviezen (AAA).

Website www.boerderijarrangementen.nl.

Doorvertaling en ontsluiting in het kader van Rigo-regeling 'Plattelandacademie'.

Kopie uitvoering ten behoeve van Ondernemersloket & kenniscentrum Groene Ruimte Midden Delfland op Hogeschool IN Holland.

Verspreiding procesaanpak naar soortgelijke trajecten in gebiedsprogramma's.

Ing. Harry Kortstee, LEI
harry.kortstee@wur.nl

